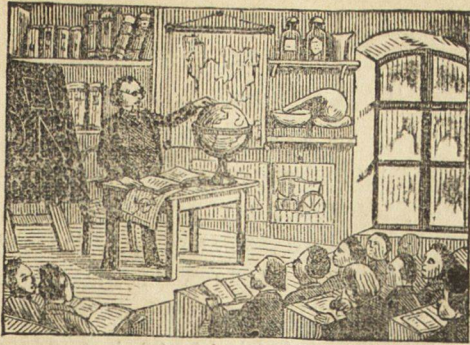

УЧИЛИЩЕ-ТО излиза два пѣти на мѣсеца въ еднѣ печатна кола. Годишна цѣна прѣдплатена едно бѣло медж. Спомоществов. става-тъ за година. Писма неплатени на пощата не сж прѣти,

Писма, дописки и спомоществованіята са испращатъ надписани до издателя въ Руссо У печатницата на Дунавскѣ-тъ областъ и до ор. Р. И. Блъскови въ Шю-менъ.

УЧИЛИЩЕ.

Издатель: Р. Блъсковъ.

Съдържане: Отъ училището къмъ ученикътъ. — Училището въ Дивъ-Дядово (продълж. отъ кн. 18. — Трохичка хлѣбъ или описаніе на челоуѣкътъ (продълж. отъ кн. 18). — Сказка отъ писма за майки. — Вълкътъ и агоніята (береніе на душа). — Вѣрното куче. — Правъ еждъ на Александра великій. — Училище на благочестіето. (Исповѣданіето). — Исторически картини Атиль. — Разин.

ОТЪ УЧИЛИЩЕТО КЪМЪ УЧЕНИКЪТЪ.

I.

Като пѣпка обкичена съ листове са явяваш ти, мило дѣте, въ училището; ти са явяваш и явяваш, казвамъ, като приятенъ пролѣтенъ вѣтрецъ, кой обвива и повива твоитѣ покривки — листове, що мамятъ сѣкиго и като да думатъ сѣкиму: »вода, вода, напоите ни съ вода!« Да, ти си жѣдно — това са познава отъ твоитѣ очички — и твоето желаніе са изпълва, ти са напояваш не отъ една рѣчка, не отъ еднаква вода! Увы! твоята невинность пріема и поглъща всякакви поливки; тебъ ти са струва, че ти отъ това добиваш нови сили, но не помислюваш, че можешъ, бѣдно да познаешъ, че отъ всяка една поливка, отъ всяка една вода ти не щешъ доби сили, сили за разцвѣтеню.

Иди въ училището, мило мое дѣте; тукъ ти ще намѣришь источникъ отъ жива и сладка вода; наведи са надъ тѣя води: еднитѣ само ще та напояватъ сладко; еднитѣ само ти могатъ да сила за да заѣкнешъ; еднитѣ само ти могатъ да сила за да са украсишь, да цвѣнешъ и да принесешъ плодъ. —

УЧИЛИЩЕТО ВЪ ДИВДЯДОВО.

(Продължение отъ Книжка 18-та).

Извѣстно ви е, м. г. чи надъ насъ са поси днесъ една благодарѣтелна ржка, коя спомага за сѣщата цѣль—помощь на разни селски училища. Да са отдѣли, за първо начало една часть отъ това благодарѣние. Това благодарѣние да са отрѣди въ мѣсторождението на благодарѣтеля, въ селото Дивдядово, което е снабдено съ добро училище и съ нужни стаи, дѣ могатъ за сега да са помѣстятъ ученицитѣ отъ вѣнъ; сѣщо добро и по мѣстоположеньето си.

А за сега ето какво е възможно да стане:

- 1). Да са удобри за тая цѣль такова едно мѣсто, което да е далечъ отъ всякъкъвъ развратъ, на чистъ въздухъ, мѣсто свободно; да сж ученицитѣ въ сношение съ селенинтѣ, да е предъ очи на ученикѣтъ селската работа.
- 2). Да са отбератъ отъ различни села изъ околността ни най-малко до 20 ученика съ условие, чи ще могатъ послѣ да станатъ учители.
- 3). Тия ученици да си иматъ мѣсто особно, храна облѣкло отъ една каса.
- 4). Да са избератъ нѣколко лица, кои да нагледватъ и обмыслюватъ за по-доброто напредванье на тая благодарѣтелна цѣль.

А и това ако бы да ни са види тешко изведнѣжъ да стане, то за първо начало, безъ отлаганье ето що да направимъ :

Самийтъ добъръ случай и добра работа ни вика и подканя на това: днесъ, освѣнъ възрастни и силни ученици отъ самото село, са назбраха тукъ 20 младежи отъ вѣншни села. Тия отъ вѣнъ младежи си носятъ и иматъ храната и облѣклото; нѣ за да са нарѣди нѣщо по-добро, кое да отговаря на ученическиятъ животъ, ето въ що ще послужи и въ що е необходимо малка една вѣнкашна помощъ:

- 1). Да са направятъ въ стаятъ патове не помалко за 10-15 ученици, столове и други потрѣбности, кое ще даде на ученикѣтъ спокойствие и ще са види въ по-приятенъ животъ.

- 2). Да имъ са хване единъ човѣкъ, или жена, която да имъ приготвя само единъ хлябъ и причистия дрехитѣ.
- 3). Да са спомогне на селенитѣ съ малко едно количество, та да могатъ си хвана единъ помощникъ на училището, та да остава повечко време, да са занимава главниятъ съ по-горнитѣ класове.
- 4). Да са опрѣдѣли единъ настоятель отъ градътъ кой да внимава за всичко що са върши и да са старай за на-рѣдванъето на тая цѣль, за коя, както рѣкохме, това ще е начало.

Като земете всичко това въ внимание, като удобрите и са притечете да ни помогните въ това благодѣтелно начало, извѣстете и на благодѣтельтъ Г-на Маринча Бенли, кой увѣрени сме ще са благодарни и ще са зарадва още повече отъ тая ви постѣпка.»

Дадено на 1869 Ноемврий.

Г-да Бр-ія Х. Стоянови познаха изведнѣжъ ползата отъ тая цѣль и безъ да са двоумятъ рѣшиха:

— Да направимъ днесъ колкото можемъ и колкото сила имаме подъ ръката си. Да отдѣлимъ за първата година отъ Г-на М. Бенлиевата помощъ 20 жъл. и да са глѣда за на-рѣдъ да върви работата безъ да са прикжева и урѣдно, ни щемъ видимъ послѣ и за по-добро урѣдяване . . . .

Съ тая помощъ ето ные какъ постѣгнахме: съ 10 тѣхъ кълтици направихме патове на особено сѣкиму, столове на сѣдене и ядене и соби въ стаитѣ, а другитѣ 10 от-дѣлихме на страна и хванахме съ тѣхъ за цѣла година жена, която са задължаваше само да пере, пречиства и меси хлябъ, а сичко друго оставаше да довършватъ самитѣ дѣла.—Тѣй слѣдва работата въ първата и втората година на чительствовањето ми. Само това, че на втората както и на сегашната година са отпускаха особено за външнитѣ ученици само десетъ жъл. Австр.

Макаръ и да слѣдваше тѣй работата, нѣ мисълта за а можи да стане нейдѣ си едно главно за селата училище подъ друга программа, менъ ма никакъ не оставаше. Азъ увахъ, азъ знаяхъ, чи народний ни благодѣтель Г-нъ Маринчу Бенли има желание да направи въ Шуменъ учили-

щно здание, въ което да са възпитаватъ повечето селски млади. Азъ предлагахъ и разяснявахъ на мнозина отъ нашитъ граждани, чи това благодѣяние, това училище ако бы да стане въ нѣкое добро, близко село, пакъ подъ грижата на градътъ, ще принесе стократно плодъ, а като е въ градътъ едва ли ще достигва цѣльта си.

Разчу са какъ чи Г-нъ Маринчу самъ ще доди дагуди въ дѣйствиe желанието си. Това зарадва мнозина ни и нѣи мислехме само, какъ по ясно да му преставимъ работа, която мислехме. Проводиха са преставители, кои да го посрѣшнатъ и да го зематъ. Слѣдъ нѣколко дена преставителитъ са завърнаха: градътъ и селенитъ не посрѣшнаха желаемиитъ си гостъ! нѣ скоро скърбъта са замѣни съ обща радостъ, като са научихме че преставителитъ носяхъ съ себе си *завѣщанието* на Г-на Мар. Бенли. Радостъта бѣше обща и нѣе са радвахме, нѣ само това чи нашитъ надежди отъ тамъ са изгубиха! Оставаше да си приговаряме сладката мисль и да търсимъ отъ другадъ помощъ.

Да, Господа! не ще ли бы было добро, не ще ли бы было ползовито за народътъ ни, ако бяхме са нѣе видѣли съ нѣколко по-главни училища, кои да можтъ да дадѣтъ сжщата храна, сжщински животъ на наший братъ селенинъ? кой не ще бы са зарадвалъ, ако бы са достигнало такава цѣль: да са гуди начало на нѣколко земледѣльчески училища? Ето мислимъ, къмъ що трябва да са обърне благодѣтельного око на народнитъ ни благодѣтели.

Да додимъ пакъ на сжщата си работа, която съ слабитъ си сили можяхме да извършимъ.

Съ малката горна помощъ и силица училището въ двѣ години время имѣ въ себѣ си 20 младежи вънкашни, отъ кои петмина сж вѣщъ учители по селата, именно:

- 1). Кирьякъ Николовъ учителъ въ Черковна (Правадийско).
- 2). Железъ Неновъ   »   въ Салманово (Шюмненско)
- 3). Дончо Гериловъ   »   въ Вардунъ.
- 4). Радушъ Димитровъ   »   въ Касапаре.
- 5). Иванъ Стояновъ още не настаненъ.

А другитѣ 15, на които сѣще имената слѣдватъ, оставатъ да слѣдватъ до оутѣденното время; тѣ сѣ:

ученици отъ 7-ый класъ.	1. Тодуръ Ганчевъ отъ Марковче (Шюмен.)
	2. Танасъ Костандиновъ „ „
	3. Атанасъ Гиргиновъ отъ Чирковна (Прав.)
	4. Никола Василювъ „ „
ученици отъ 6-ый класъ.	5. Злати Гергиевъ отъ Неново (Енишизарско)
	6. Н. П. Костандиновъ отъ Девня (Варненско)
	7. Ив. Драгуловъ „ „
	8. Георги Ивановъ „ „
приготовител- ный класъ.	9. Иван. Вълковъ отъ Кюлевче (Шюм.)
	10. Кръстю Стан. „ „
	11. Вълчу Петровъ ученикъ отъ Аврениъ (Варненско)
	12. Стоянъ Димитровъ „ „
	13. Янку Стойчевъ отъ Марковча (Шюм.)
	14. Петъръ Чичевъ отъ Върбица (Шюм.)

Освѣнъ това число ученици и дваха да са намѣстятъ и други, нѣ отъ нѣманье мѣсто за спанье ные трябаше да ги връщаме назадъ.

Въ деньтъ на испытанието ни отъ тая година ные пристѣпихме още една стѣпка напредъ къмъ цѣльта си: родолюбивитѣ Г-да Бр-ія Х. Димитриеви възблагодарени и о-брадвани отъ всичко що видѣха рѣшиха: за по спокойно занимаване на ученицитѣ нека да са намѣри единъ човѣкъ, който свършено да изпълнява нуждитѣ на ученицитѣ т. е: като имъ мѣси хлябъ, като ги пречества още да имъ приготвюва и за яденье нѣщо — съ това са отмахна едно голѣмо смущенье изъ ученицитѣ. Разумява са за това са искаше повече отъ 10 жъл. кои имахме подъ рѣката си, нѣ за горницата ученицитѣ ще иматъ да благодарятъ на Бр. Х. Димитриеви.

Това е което са извърши до сега въ селото Дивдядово, което по приятното си мѣстоположение е като градина на градътъ Шюмень. А що ще са испослѣ още извърши щемъ извѣсти.

Д. Р. Блсковъ.

Дивдядово 10-я Августъ 1871.

ТРОХИЧКА ХЛЯБЪ
или
Описание на человекътъ.

ПИСМО Ш
Я З Ы К Ъ Т Ъ.

(Продлж. отъ 18-та книжка).

Е, ами пазачътъ? познахте ли кой е той?

Ето сега щж ви кажж: пазачътъ, тойто пази на устнитѣ врата, това е—вкусътъ.

Той съ драгостъ поерѣща добритѣ хора, а безъ милость изгонва злитѣ. Съ други думи, ные, спорѣдъ неговото желание, сладко милваме съ языкътъ си или съ устнитѣ си всичко това, което има вкусъ, а бързо исплюваме всичко що му е противно, като издумваме на крайтъ още: „уф“ за прощаванье.

Ако бы да искахъ, можахъ да хортувамъ много лошево за този пазачъ, кое май не ще е присърдце на моитѣ лакомки; нъ подобрѣ да захванемъ отъ добрата страна, та лошевата нека оставимъ за по насетнѣ.

Въ нашата приказка, мило мое дете, ще има едно нѣщо, което не трябва да отхвърлиме и забравяме не само когато приказваме за него, нъ и когато са поостранимъ и приказваме за другъ нѣкой предметъ: всичко ные, което сега научаваме е нарѣдено отъ Бога съ такава мисль, съ такава цѣль, щото да можемъ да съществуваме на този свитъ. Тжй добрата майка настаниява и урѣжда ялуката на дѣтето си. На всичко трябва да глѣдаме, като на даръ Божий и да са пазимъ да не кажемъ нѣщо лошаво, отъ почитъ къмъ тя ржка, която е направила всичко.

Напримѣръ, нека да кажимъ това съ примѣръ, какво быхте угадали отъ яденъето, ако да нѣмахте вкусъ? Вые щехте да ядете мухлясалитѣ питички, тжй сжщо както и прѣснитѣ; а пакъ сичко, което е мухлясало и което, разбира са, вые сега не ще ядете, защото нѣма въ себѣ си никаква сладость—никакъ не е здраво; такава нѣщо, що е мухлясало, можн още да ви отрови, ако бы множко да хапнете отъ него. Затова, макаръ повечето нѣща за яденье и да излизатъ отъ готварницата, или отъ продавницата, нъ се пакъ трябва да знаете, че има много таквисъ нѣща, отъ

копото трябва да са пазимъ, защото тѣ сж по много вредни, отъ колкото полѣзни за нашия коремъ; а между това на насъ твърде бы было мъчно да разпознаеме, ако вкусътъ ни не ни предпазваше. Познайте вече и увѣрете са, чи това заслужва внимание.

Най чудното е, че нехвилитата гозба за храната ни, почти всякога са познава по лошевий си вкусъ и ето още доказателство, дѣто Богъ тѣй за всичко са е погрижилъ зарадъ насъ. Ляковетѣ, кои по някогашъ ни даватъ лѣкаритѣ, отистинна иматъ повечето лошъ вкусъ, нѣ тѣ трябва да са зематъ въ други случаи. Тѣхъ ние можемъ да ги сравнимъ съ куминитѣ метачи, кои, разумява са, не са никакъ драги и хубави, кога ги поглѣдни човѣкъ, нѣ пазачътъ ги пуска единъ пѣтъ въ къщата, защото тѣ сж трѣботни да очистватъ куминитѣ, И тѣй трябва да приемеме и ляковитѣ, защото и за тѣхъ са случва работа, макаръ и да ни са потръсва отъ тѣхъ.

Азъ повтарямъ и казвамъ ви пакъ, чи почти всякога са познава лошевий вкусъ; нѣ хората измислили и съ много хитрости пакъ помзлгватъ естественитѣ си тѣлохранитѣли и са мъчатъ скытомъ да вкарватъ хайдутинитъ въ обществото на добритѣ и честни хора; тѣй н. п. ядѣтъ влиза съ шекерътъ; въ тѣзи сини и зелени конфектченца, кои азъ отколѣ мразя и не могж да глѣдамъ, а вие имъ са радвате, безъ да знаете, чи тѣ са покрити съ отрова, коя безъ да са сѣглѣда отъ пазачътъ, дързостно минува, защото сахаръта я скрива въ себѣ си.

Нѣ по някогашъ ние ставаме до толкосъ глупави щото и не оставяме, не даваме время на пазачътъ си да поразглѣда на гоститѣ. Ние лакомо гълтаме, безъ да поспытваме вреднитѣ нѣща, и сичката тѣзи мръсотия са впуска почти съсъ сила. Кой е сѣтнѣ виловатъ когато влхвата са намѣри въ къщи?

А пакъ, видишь ли, животнитѣ, коп отъ къмъ тѣсъ страна са виждатъ по умни отъ насъ?

Приглѣдайте са, когато давате на вашето когенце, нѣкакво си нему незнаино кжече, съ какво предпазване то проточа мусуричката си, за да има время да си помысли! Послѣ полегичка близва кжечето съ крайтъ на языкътъ си единъ, два, по някогашъ и три пѣтъ. И когато вече добрѣ са увѣри, чи не е нѣщо вредно, тогава само са рѣшава да изяде кжечето. Ако ли хвърленото кжече са покажи нему отъ малко, малко нѣщо шупелия, то вече

никакво *маци* не ще помогни; най умилното ви виканье ще е на пусто и котенцето ще са оттегли.

Ето огнистина умна животинка, коя разбира цѣлѣта на вкусътъ и разумно са ползува отъ него. Много дѣца зная, които не правятъ тѣй; тѣ, безъ да са приглѣдватъ, пжхатъ въ устата си, каквото влезне въ ржката имъ, макаръ послѣ и скжпо да отплащатъ за това си непреглѣдванье.

Склонете са още, чи твърдѣ тешко бы было човѣкъ да яде, а да не угажда нищо; мисля, колко трудъ бы прикарала бѣдната майка, за да ви накара да ядете, ако ли за това са искаше да мърдате само едни челюсти, а нищо повече! Колко борба! Колко сълзи! Не казвамъ вече за възрастнитѣ мжжѣе было или жени, че и тѣ съвсѣмъ не бы помислили за това, за кое ще треба да ся оставятъ работата само и само да трийтъ зжбъ съсъ зжбъ, ако да ме ги влечеше на това нѣкакво си удовольствие да похапнатъ, да поийнатъ. Увѣри са, мило мое чадо, чи човѣкъ не бы могълъ никакъ да испълни длжността си, ако не са подспомагаше съсъ храна и храна. Това е добрата страна на храната.

Нъ понякогашъ дохождатъ гости, кои са спиратъ въ стаята на пазачътъ и сичкото время прекарватъ съ него въ празни прикаски. Такива гости макаръ и да са виждатъ сладки на пазачътъ, нъ никакъ не сж приятни на ступанинътъ на кжщата. Сжщото правятъ и манечкитѣ момиченца, кои, като ядѣтъ залжватъ са само съ пазачътъ. Той сладко имъ приказва сякакви залжгалки, щото тѣ забравятъ ступанинътъ на кжщата.

Дохожда едно по едно шикерчетата, питичкитѣ (пирожки) и се таквись още други нѣща, кои сж твърдѣ драги на пазачътъ, нъ никакъ не сж приети на ступанинътъ. А какво излиза послѣ отъ това? Ступанинътъ излиза отъ търпенье, дотегва му вече отъ таквись гости, захваща да звьнти колкото можи въ сичката кжща и насажда на пачи яйца негодникътъ пазачъ, кой тѣй безъ приглѣдванье прибралъ сякакви гости. Лакомката е болнава, языкътъ побѣлялъ, нищо не ѱ са усладава, отне са отъ нея това, което ѱ веселеше, за това и треба да внимава за другъ пжтъ да не прави това вече.

Сега, като са поуознахме съ този господинъ, пазачътъ, можемъ вече да са простимъ съ него; а въ слѣдующето си писмо азъ щж ви разкажж нѣщо и за другаритѣ му, кои стоятъ рѣдомъ

и отъ двѣтъ страни въ стаята му и сазанимаватъ да прибличатъ, да приготвюватъ посетителитѣ, тѣй цото свободно да могатъ да минатъ за въ къщата, прѣзъ другитѣ мѣста. Вие ще видите тамъ можци борци, сѣщо вамъ полѣзни и на кои разказванието не ще е по малко любопытнo. Това сѣ *зѣбитѣ*.

(Продължава са).

Сказба нарѣдена по подражаніе отъ писма за майки.

(Отъ Ст. Поповъ учитель у Свищовѣ).

Много пѣтя са е хортувало какви трѣба да бждѣтъ бждущитѣ майки за да могатъ да отхранватъ добри синове и дѣштери, които да станѣтъ таквизъ граждани и гражданки, каквито изисква сегашниятъ образованъ свѣтъ.

Считами за нужно сега да са отправимъ къмъ сегашнитѣ майки и да имъ напомнимъ нѣкои отъ главнитѣ длѣжности, които имѣтъ къмъ дѣцата си, когато тѣзи послѣднитѣ сѣ малко по пораснѣли и позахитрели.

Долуизложенитѣ длѣжности къмъ дѣцата, мысль, майкитѣ неште си помыслятъ да сѣ длѣжности само на учителитѣ и учителкитѣ, ако знаѣтъ на пълно, че дѣцата каквото са научатъ отъ малки, било добро или зло, то мѣчно са искоренява отсѣтнѣ отъ тѣхъ.

Нѣкои уприличаватъ дѣтетo на ссждѣ, въ когото каквото са налѣе най напрѣдъ такѣвъ и става: Ако са налѣе напимѣръ масло, ссждѣтъ става масленица; ако са налѣе катранъ, той става катраница, и тѣй нататакъ. Както е мѣчно ссждѣтъ отъ катраница да стане масленица, както и напротивъ, тѣй сѣшто е мѣчно и дѣтетo, кога е порасло, да са отучи отъ онуй, на което са е научило отъ малко.

И тѣй единъ отъ най пѣрвитѣ уроци, които дѣтетo трѣба да учи е послушваніето; туй къмъ родителитѣ му послушваніе помага много да го приготви и въ послушваніе къмъ Бога. Зато, майки, старайте са штото волята ви да е законъ на чадата ви, и туй да захваштате да правите оште отъ малката имъ възраст. Ако употребявате поостоянство, сѣединено съ сладость, можете мѣсно да нау-

чите дѣцата си на послушваніе, нъ ако оставите туй за по подирѣ, кога вече сж пораснали, ште имате голѣми мъчнотии въ прѣдприеманіето си. Нъ тука трѣба да внимавате добрѣ да не бы да дадете на дѣцата си да разбержтъ, че вий искате тѣй безъ никаква причина само да ги владѣете. Заштото, ако дѣцата ви влѣзатъ въ сжмнѣніе, че намѣреніето ви е само да ги владѣете както ви скивне; ако помислятъ, че вий глѣдате само вашто исканіе да става, наистина за малко врѣме, като по слаби ште ви послушвать; нъ всякога ште порасва желаніето имъ да си сторять и тѣ волята другий палъ. И тѣй прѣди сичко глѣдайте въ такъвъ случай да не са смуштавате никакъ, и да направите дѣцата ви да разбержтъ и да видять, че вий употрѣбывате сичката си власть само отъ любовь къмъ тѣхъ, и че надраго сърдце бихте изпълнили и сѣко тѣхно желаніе което е съгласно съ вашто расъжданіе.

Да глѣдате колкото е възможно да не остане не съглѣдано ни едно непослушваніе, нъ никога да не са карате съ дѣцата. Ако напрынѣръ искате дѣцата ви да правять парола съ гоститѣ, или да ги поздравять и да имъ кажать: добрѣ дошле, или друго подобно; а тѣ никакъ не рачать да сторять то, што имъ казвате, не трѣба да ги присилвате и люто да ги мѣмрите; не трѣба пакъ и да ги улавяте до толкози съ добро, штото даже да имъ са вричате да имъ дадете или пари или нѣшто сладко.

Трѣба въ такъвъ случай да са оставять, и сѣтиѣ съ което дѣте са е случило туй, майка му да му каже; »жално ми е за дѣто не ма послуша, да му даде да разбере, че е сбъркало и да му опрѣдѣли легко наказаніе.

Родителитѣ не трѣба да са мѣчатъ да покорять подъ властта си дѣцата си, както орачтъ покорява цѣкое животно. Дѣтето трѣба да са убѣждава т. е. да са кандардисва тѣй, штото въ сѣвѣтта си да осъжда поведеніето си, и да приема мирно наказаніето, което му са стои за прѣстѣпленіето му.

(Слѣдва)

Вълкътъ и агоніята (береніе на душа).

ПРѢДМѢТЪ.

(Продълж. отъ Пис. Упражненія).

Вълкътъ на смъртний си часъ . . . . Той ще си разнесе мыслитъ на разнитъ работи прѣзъ животътъ си. Исповѣданіе че е съгрѣшавалъ; съвѣсть смжтена поради смъртта на то бѣдно агънце . . . нъ нѣнали по голѣма грѣшница отъ него? ако е направилъ зло, той . . . доказателства за подтвърдяване: 1° Овца осамотена която идяла блѣшката и са хвърлила отъ прѣдъ му, и за която ималъ великодушнето да са смиле. 2° Присмиванія отъ нѣкоя овца, търпѣнето му за тази обида; той былъ гладенъ и гърделивата тварь была безъ защита.

Нѣкоя лисица, исповѣдницата му, ще засвидѣтелствува тѣзи работи, тя ще си напомни всичкитъ обстоятелства, като прибави, че то было въ врѣмето на кокля, когото щъркътъ извадилъ изъ гърлото на вълкътъ.

Развитъ прѣдмѣтъ.

Вълкътъ бѣше близо до издъхване; той хвърляше единъ погледъ връхъ прѣминалиятъ си животъ и испытваше работитѣ си: а наистина съмъ голѣмъ грѣшникъ, казваше той; изялъ съмъ много невинни твари, и смъртта на то бѣдно агънце, което удушихъ тѣй невинно единъ пжтъ, ми тежи днесъ връхъ съвѣста. При всичко туй мыслж, че има още не по-малки грѣшници отъ мене. Направилъ съмъ зло, нъ съмъ направилъ такождѣ и добро. Единъ день на примѣръ, една млада овца, отдалѣчена отъ стадото си, иде блѣшката, та са хвърля отпрѣдѣ ми: ный бѣхмы сами до крайтъ на гората; видеше са небето да ми проважда тази жьртва, много лѣсно ми бѣше да ъх изяжъ; азъ надвихъ на лакомството си и ъх заведохъ здрава здравинника на ливадата, която бѣше оставила.

Кѣмъ сжщото врѣме, имахъ търпѣніе да слушамъ присмиваніята на една овца, съ една философія толкози повече похвална, колкото азъ умирахъ отъ гладъ, и тамъ нѣмаше ншто куче, нито овчарь за да варди гърделивата тварь,“

„Азъ мож да засвидѣтелствувамъ всичкитѣ тѣзи приключенія, превари отъ неговитѣ пріатели една лисица, която му помагаше въ сѣтниятъ му часъ, всичкитѣ тѣзи обстоятелства сж още на паметта ми: то бѣше въ врѣмето, въ което ты малко останж да са удушишъ отъ тоя кокълъ, когото щъркътъ ти извади изъ гърлото.

Стефанъ И. Поповъ.

ВѢРНОТО КУЧЕ.

Единъ младъ Французинъ като са разхождалъ веднѣжъ на конь около града Паражъ, съглѣдва по край рѣката Рейнъ, че нѣколко момчетія свързали едно куче за шіята и немилостиво го влѣкътъ кждѣ рѣката. Младій, смиленъ за това злочесто животно, потири немирнитѣ дѣца, и зема кучето отъ рацѣ имъ. Горкото куче поглѣдваше къмъ благодѣтеля си и като да искаше да му поблагодари, скимтеше. Тамъ го измива хубавичко въ рѣката и заведе го право у дома си, дѣто откато го понахрани остави го да си отджне. Той науми за да му бжде това куче другаръ, кадѣто отиде да го има като пазачъ на коня и на нѣщата му. Кучето, признателно на господаря си, никога са неотдѣляше и, на кждѣто да отиде, то неоставяше коня, на когото се до краката лѣжѣше.

Единъ день господарьтъ потегли за дългъ пѣтъ и кучето го послѣдва. На едно мѣсто слѣзе отъ коня, и защото слнцето грѣяше жешко, помаранята утруденъ, той сѣдна подъ едно дърво за да си отпочине малко; тукъ сиѣма възглавничката отъ сѣдлото на коня си (у която бѣхж скрити паритѣ му) гужда ъж подглава си и задрѣмва. Слѣдъ като са проспалъ, стрѣснатъ, събужда са и глѣда че са надвечерило—слнцето било на заходжане.—За да не замрѣкне на пѣтя, става трапенъ и, безъ да са сумяса за възглавничката си, качва са на коня и трѣгва бърже. Вѣрното му куче видя че тамъ остана нѣщо, но като неможѣше да продума, захвана да лае и да скача напредъ коня, глѣдащицъ ту господаря си въ очитѣ, ту са обръщаше назадъ, къмъ кждѣто бѣше останала възглавничката. Най-сѣтнѣ то задърпа коня отъ крската, хапеше го и като да са мжчяше дано нѣкакъ го спре, та ступана му да са усети за възглавничката, нъ той, безъ да са догади, буташе коня да върви; кучето се скимти и са подхвърга около коня. Човѣкътъ помисли че то може да е побѣснѣло, защото цѣлій день не бѣше пило вода.

Щомъ стигнахъ до една рѣка спира коня и глѣда ще ли пий кучето вода, но то непоглѣдваше водата, а само скимти и подскача; отъ това увѣрешъ вече какво кучето е побѣсенѣло, изважда нищова, грѣмва върху му и злѣ го ранява. Кучето са тръшна долу прѣмрѣло и скимтешкомъ поизглѣда неблагоприятія си ступанъ, който го измина и си отиде на пѣтя. По едно си врѣме, като му са поутрихъ кълкитѣ и сѣдлото отдоло му хвана да го гложде, до ру тогава са сумяса, че възглавничката ъж нѣма! Заведнѣжъ са връща назадъ и бѣжишкомъ, отива на то мѣсто, дѣто бѣше сязълъ. Тамъ намѣри окаянното куче, което бѣше са довлякло ранено, и лѣжѣше върху възглавничката, потѣнало въ кръви и на сила пѣхаше. Едвамъ дочака Господаря си и изджна. Тогава му домилѣло вѣрното куче и останълъ твърдѣ наскърбенъ за неблагоприятността си, оплака го като единъ най-вѣренъ другаръ, послѣ ископа трапъ дѣто го зарови и отгорѣ гуди една плоча, на която издѣла тѣя думи: ВѢРНО КУЧЕ.

ПРАВЪ СЪДЪ НА АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКІЙ.

Въ то врѣме когато В. Александръ прѣвземалъ много царства по свѣта, стигналъ до Африканскитѣ крайбрѣжія, дѣто завладѣлъ и тѣя мѣста, що били населени съ твърдѣ прости, но правдолюбиви хора. Веднѣшъ са случило да додѣтъ при царя двама скарани, които поискали да са сѣдятъ; Единъ казалъ: Господарю, азъ купихъ отъ тойзи си побратимъ една нива, у която като оряхъ намѣрихъ една делва жълтици; азъ ги неприямамъ защото купихъ само нивата, а тѣзи пари не сѣ мои, но негови; сега му ги давамъ а той ги нерачи. Зато молимъ Ваше царско величество да ни спогодишь. А другарятъ му, който бѣше продалъ нивата каза: Господарю, тѣя жълтици не сѣ мои, защото азъ безъ да знаѣжъ що има въ нивата предадохъ му ъж съ сичко и зехъ си платата напълно; зато са падѣтъ на него и азъ нѣма ни да земамъ ни давамъ.

Това тѣхно престосърдечіе като видѣлъ Александръ рекълъ на първія: ти имашъ ли момакъ за женяне?—Имамъ, отговорилъ селенинътъ. Тогава са обърналъ и къмъ другія: А ти имашъ ли мома за женяне?—Имамъ, отговорилъ противникътъ.—Тѣй като е, рекълъ Александръ, вѣмъ можете да са засватите, като у женишь

дъщеря си за сина му и дадете жълтица въ приданъ на младоженцитѣ. Това като отсѣдилъ царьтъ, на тамкашнитѣ сѣдници никакъ непонесло и му казали, че тѣ неправили тѣй; а какъ? запиталъ Александръ.—Щомъ са научимъ какво нѣкой е намѣрилъ имане, той си частъ му го вземаме, юще го и глобимъ, защото може да го е открадилъ, отговорили сѣдниците.—Добрѣ, рекълъ Александръ; но по вашитѣ стрѣни вежду слънце, мѣсечина и звѣзди грѣжтъ ли?—Да, отговорили, грѣжтъ рѣдомъ.—но тадѣзи намиратъ ли сж сѣкакви животни и дивечи?—Има отговорили.—Тѣй като е, отрекълъ царьтъ, Господь дава да грѣжтъ тѣя свѣтила и дѣжда, що спуща отъ небето за да напоява земята и да плодоприноси, ви трѣбва да знаете, че ги недава за васъ, но за тѣзи животни, който върватъ по природниъ законъ а не както ви сте станжли по-зли и отъ самитѣ звѣрове

УЧИЛИЩЕ НА БЛАГОЧЕСТИЕТО.

(Исповѣдането.)

Човѣкъ който казва: »моего нравственено образование е свършено и моитѣ дѣла сж го укрѣпили!« той е замаменъ. Ни сме длъжни винаги да са учимъ какъ да управляеме себе си, длъжни сме непрестанно да съживяваме нашата добродѣтель съ нови дѣла, и сѣкога да си наумяваме нашитѣ погрѣшки, отъ които да са покаяваме. Нищо нѣма поистинно отъ това што казва черквата: »Сичкій нашъ животъ е длъженъ да бѣде покаяше и желане за да са поправимъ«.

Самій безбожникъ Волтеръ на врѣмени, когато го не издуваше дяволъ да са подиграва съ вѣрата, написалъ е: —»Исповѣдането е твърдѣ добро нѣщо, то е узда на грѣха, що е изнамѣрена въ най отколешна старина. Въ празнуванъето на сичкитѣ тайнства у старо врѣме имало е обичай да са исповѣдѣтъ. Ни сме го приели отъ тѣхъ и освѣтили сме тойзи мѣдрій обичай, който е най-доброто срѣдство да приириява сърдцата, що сж наранени отъ омраза.«

»Нѣма почить, освѣнь въ добритѣ работи, нѣма никака си добродѣтель у онова сърдце, което са некае без-

прѣстанно въ погрѣшките си и не са грижи за поправяне. Да послушаме гласътъ на нашата съвѣсть и да са позасрадимъ за тѣя дѣла, що тя осжда и да ги исповѣдаме. Горко тому, който мисли, че не може нищо да стори освѣнъ да крие тѣзи мржсотія—грѣхътъ. Такъвъ човѣкъ нѣма вече мѣсто помежду добритѣ хора, той е паднала звѣзда, той е едно несчастиѣ на творението.

(Сил. Пелико).

ИСТОРИЧЕСКИ КАРТИНИ.

I.

А т и л ъ.

Ръстѣ иискъкъ, глава едра, гърди широки, очи стиснати и малки, носъ широкъ и силоснатъ, коса рѣдка и побѣляла, лице учерно, станъ гордъ и страшенъ—ето образъ, ето човѣкъ, който е нарѣченъ отъ съвременнитѣ си *Бичъ Божій*. Името на тойзи грозенъ образъ е било Атилъ—Атилъ, водитель на единъ голѣмъ народъ Гунни. По образътъ си тойзи царъ на Гуннитѣ, като да не ни прѣдставява нищо, по исторіята ни разказва чудеса за него; вжншното му видимо естество е грозотія; душевно са вижда добъръ, духовитъ, уменъ, хитъръ и сърденъ въ сичко; сичко трепере и сичко е страшно около него; отъ малкото помръждане на тѣлото или на очитѣ са познаваше и изобразяваше вжтрѣшната му сила, воля и желаніе. Добъръ и кроткъ за ония, които му са покоряваха, строгъ и немилостивъ за които му са противяхъ, а къмъ народътъ си, които го слушаше и изпълняваше свято неговата воля—най-добръ баща. Носеше са просто, но чисто; живѣеше въ кѣщи дѣсчени, но богато украсени.

Най-силното му и най-любимото му желаніе отъ сичко въ свѣтътъ е било войнната; той като да е билъ роденъ цялъ за нея: дързостъ и нетрепетенъ въ бойтъ, смѣлъ, твърдъ и постоянъ въ захващането си на каквото не и да било; въ обмысловането си бавенъ, но въ избършването бързъ, неоморимъ, рѣшителенъ. Разлюти ли са нѣщо, не можеше да го укроти, илѣнеше, трошеше, упостошаваше тамъ, дѣто са биеше на бойното поле, оставяше покрито съ трунове и не са заравяха, за да глѣдатъ живитѣ и да треперятъ! Вѣра не държеше никаква, пѣ вървеше по народното суетвѣрие; ни имаше около си много народѣ, чрезъ кои упоаваше юще повече народътъ и го тласкаше дѣто ще, въ такава една мощна сила Атила покори много народи подъ ржката си; направи да трепери сичкій святъ отъ неговото имя, до дѣто най послѣ стана самъ жъртва на убійство, убитъ на постелята си отъ една огъ женитѣ си.

Такъвъ е былъ грозній Атилъ, царъ на нашитѣ прадѣди,

РАЗНИ.

—Тате, викаше единъ синъ радостенъ, като влизаше при баща си, тате, да ти кажж една новина :—ниѣ съ нѣкой други отъ моитѣ другари са нагласихме да даваме по едно бяло меджидіе въ годината и тѣй съсъ това да си съставимъ едно дружество, на кое и името нарѣкохме „Любовъ“

—Добрѣ, похвална работа, синко, пародна работа, ами какъ ще направите това, попита бащата.

—Какъ ! отговорилъ сынътъ, ще хванемъ една кълца съсъ кирія, ще приканваме въ нея сѣкиго да са записва и да става членъ и тѣй ще си направимъ единъ капиталъ . . . . тѣй не ли стана и такова до днесъ не е ли вашето дружество, Читалище „Добродѣтельна Майка“ ?

—Послѣ какво още ще правите ? попита пакъ бащата.

—Послѣ ще пишемъ на вѣстникъ „Читалище“ въ Цариградъ, зада извѣсти на народътъ и—разумява са, ако позберемъ повечко пари да направимъ по-голямъ капиталецъ, то може да ни и похваля.

—Ами послѣ юще какво ще имате да правите ?

—Чи послѣ . . . послѣ отговаряше заѣкнато сынътъ, ще са збирате тѣй . . . мислимъ да си съставимъ и една банда свирачи.

Бащата на това нищо не отговори, а само помаха съ глави рѣче си въ само себѣ :—и дружествата ни са обърнаха на мода ! петнайсетъ-години дѣца и тѣ съставляватъ дружество, безъ да знаятъ защо имъ е безъ да гонятъ постоянно що годѣ нѣкаква си цѣль, тѣй сжцо както не знаятъ и бацитѣ имъ.—

Коя часть на словото е бре ? Питаше единъ ученъ Даскалъ ученицитѣ си съ тоягата въ ржка.—Съжзъ, отговорило едно момче.—Какво нѣщо е съжзътъ ?—Съжзътъ е часть нескланяема на словото.—Кой видъ ? Распрягателнїй . . . .—Но . . . прѣкъсна думата на Даскала нѣкой си страненъ, който сѣдѣше тамъ и слушаше, ако съжзътъ свързва, какъ може распрягателнїй да распряга ? ако ли распряга, то какъ свързва ? Прочемъ или не е съжзъ или нераспряга.—Повѣрвай ми като единъ братъ, прїятелю, рече Даскалътъ, его тринайсетъ години сж откакто даскалувамъ на Грамматиката и нито единъ пжтъ моитѣ мързеливи ученици не сж ми направили такова питање.

* * * Единъ благороденъ питаше одного селенина за новини изъ отечеството си, и мѣжду друго прибави да ли има юще мнозина луди.—Наистина, Г-не, отговори селенинътъ, сега нѣма толкозъ колкото имаше, когато твоя милость бѣхте тамъ.